

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра всесвітньої історії

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
і адміністративної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В.

2016 р.

**Навчально-методичне забезпечення та інформаційні ресурси
навчання історії в освітніх закладах**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни**

підготовки спеціаліста

галузь знань 01 Освіта

спеціальність 014 Середня освіта (Історія)

освітня програма історія, правознавство, суспільствознавство

підготовки магістра

галузь знань 01 Освіта

спеціальність 014 Середня освіта (Історія)

освітня програма історія, правознавство, суспільствознавство

Луцьк – 2016

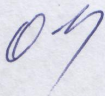
Програма нормативної навчальної дисципліни «Навчально-методичне забезпечення та інформаційні ресурси навчання історії в освітніх закладах» підготовки спеціалістів та магістрів спеціальність: 014 Середня освіта (Історія) ” ” _____, 2016р. - 18 с.

Розробник: Прокопчук Вікторія Євгенівна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри всесвітньої історії

Рецензент: Шабала Ярослав Миколайович докт. іст. наук, професор, завідувач кафедри давньої та середньовічної історії України

Програма нормативної навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри Всесвітньої історії.
протокол № 1 від 30.08. 2016 р.

Завідувач кафедри

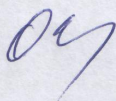

канд. іст. наук, професор Карліна О.М.

Програма нормативної навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією історичного факультету

протокол № 1 від 3.10. 2016р.

Голова науково-методичної
комісії факультету

канд. іст. наук, професор О.М.Карліна

Програма нормативних навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 2 від 19.10. 2016 р.

Вступ

Програма нормативної навчальної дисципліни «Навчально-методичне забезпечення та інформаційні ресурси навчання історії в освітніх закладах» підготовка спеціалістів та магістрів спеціальність: 014 Середня освіта (Історія).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів до роботи в закладах освіти з використанням інтернету та комп'ютерних технологій.

Міждисциплінарні зв'язки: методика навчання історії, педагогіка та психологія.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Навчально-методичне забезпечення навчання історії
2. Інформаційні технології як засіб навчання історії

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 5	01 «Освіта» 014 Середня освіта (Історія)	нормативна
Модулів - 3	Освітньо-кваліфікаційні рівні – спеціаліст, магістр	Рік підготовки - 5
Змістових модулів - 2		Семестр - 9
ІНДЗ: є		Лекції - 30 год.
Загальна кількість годин - 150		Практичні – 24 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання):		Самостійна робота - 86 год.
Аудиторних – 3,5	Консультації- 10 год.	Форма контролю: екзамен
самостійної роботи - 6		
Консультації – 0,5		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1 Одне з найбільш відповідальних завдань суспільства - освіта та виховання підростаючих поколінь. Розширення демократичних основ у школі нерозривно пов'язано з процесом формування якісно нового поповнення вчительських рядів. Від професійної підготовки, рівня духовності та культури педагога значною мірою залежить успіх освіти й виховання школярів. **Мета:** схарактеризувати навчально-методичне забезпечення та інформаційні ресурси навчання історії в освітніх закладах; ознайомити студентів із сучасними інформаційно-комунікативними технологіями навчання.

Перед тими, хто вивчає «Навчально-методичне забезпечення та інформаційні ресурси навчання історії в освітніх закладах» постає низка **завдань**, які слід реалізувати в процесі навчання:

- ознайомитись із сучасними шкільними програмами та підручниками з історії;

- дати характеристику навчально-методичного забезпечення та інформаційних ресурсів, необхідних у навчанні історії в освітніх закладах;
- засвоїти теоретичні та практичні основи сучасного уроку історії з використанням інформаційно-комунікативних технологій.

У процесі вивчення даного курсу студенти отримують **знання** з таких проблем:

- чинні шкільні програми, підручники, методична література та інформаційні ресурси;

- сучасні засоби навчання історії;
- сучасні технології навчання історії;
- інформаційно-комунікативні технології навчання;
- дистанційна освіта;
- модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище
- проблеми сучасної методики.

Основні **вміння**, що формуються у процесі методичної підготовки студентів:

- готувати і проводити уроки різних типів;
- складати план-конспект уроку за допомогою конструктору уроків;
- використовувати мультимедійні засоби навчання;
- складати календарно-тематичне планування навчання історії;
- шукати методичну інформацію в інтернеті;
- формувати персональний сайт;
- працювати з науково-методичною літературою

На вивчення вибіркової дисципліни відводиться годин 150/5 кредитів ECTS спеціальність 014 Середня освіта «Історія».

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль I. Навчально-методичне забезпечення навчання історії

Інформатизація суспільства – це глобальний соціальний процес. Сучасна українська школа. Особливості формування сучасного змісту навчання. Стратегія модернізації сучасної шкільної освіти. Професійна компетентність вчителя. Нормативно-правова база забезпечення навчального процесу. Закони України щодо питань освіти (додати назви законів). Структура освіти в Україні.

Управління освітою. Міністерство освіти та науки України. Управління освіти при ОДА. Миські та районні управління освіти. Робота з сайтами МОН, управління освіти Волинської обласної державної адміністрації та управління освіти Луцької міської ради.

Поняття про навчально-методичне забезпечення навчального процесу. Інформаційні ресурси. Бібліотеки як інформаційний ресурс. Національна бібліотека імені В. Вернадського. Наукова бібліотека СНУ імені Лесі Українки. Робота з сайтами цих бібліотек.

Управління школою. Навчальні плани. Методичні об'єднання вчителів. Методичний портал. Навчальні програми. Календарно-тематичне планування. Електронні та паперові підручники і посібники, атласи та контурні карти.

ПК як складова оптимізації роботи вчителя. GOOGLE – maps. Мережа інтернет як інформаційний ресурс. Кабінет історії в школі. Робота з сайтами.

Самоосвіта вчителя. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників. ВІППО, Всеукраїнський конкурс «Вчитель року». МАН. ЗНО. Учнівські олімпіади з історії.

Ведення класного журналу: електронний варіант. Учнівські щоденники: електронний варіант.

Блоги вчителів історії. Створення власного сайту чи блогу майбутнього вчителя історії. Зустріч з вчителем історії.

Модуль II. Інформаційні технології як засіб навчання історії

Сучасні технології навчання історії. Класифікація. Загальна характеристика. Інформаційні технології у навчанні історії.

Роль вчителя у формуванні інформаційної компетенції учнів. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) та їх роль в освітньому процесі. Використання мережевих технологій у навчанні історії.

Створення та застосування презентації у навчанні історії. Віртуальні навчальні екскурсії у процесі навчання історії. Використання ВЕБ-квесту як методу розвитку дослідницьких умінь учнів у процесі вивчення історії.

Телекомунікаційні мережі та їх інтеграція з інформаційними технологіями. Дидактичні можливості телерадіомовлення.

Підготовка та використання тестів. Тестування як спосіб визначення рівня знань і вмінь учня за допомогою спеціальних тестових завдань у вигляді запитань або завдань.

Конструктор уроку. Використання ІКТ на заняттях з історії. Підготовка та проведення навчальних занять.

Дистанційне навчання як система відкритих освітніх послуг. Форми та методи дистанційного навчання.

MOODLE — модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище — навчальна платформа призначена для об'єднання педагогів, адміністраторів і учнів (студентів) в одну надійну, безпечну та інтегровану систему для створення персоналізованого навчального середовища. Можливості для викладачів та студентів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усьог о	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Конс .	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Навчально-методичне забезпечення навчання історії							
Тема 1. Стратегія модернізації сучасної шкільної освіти.		2				4	
Тема 2. Управління освітою.		2				4	
Тема 3. Поняття про навчально-методичне забезпечення навчального процесу. Інформаційні ресурси.		2				4	
Тема 4. Управління школою. Методичні об'єднання вчителів.		2				4	
Тема 5. ПК в роботі вчителя історії. Мережа інтернет як інформаційний ресурс.		2	2			4	
Тема 6. Самоосвіта вчителя.		2	2			4	
Тема 7 Ведення документації вчителем історії. Блоги вчителів історії.		2	4			6	
Контрольна робота					2	6	2
Разом за змістовим модулем 1		14	8			36	2
Змістовий модуль 2. Інформаційні технології як засіб навчання історії							

Тема 8. Сучасні технології навчання історії.		2				4	
Тема 9. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) у вивченні історії		2	2			4	
Тема 10. Створення та застосування презентації у навчанні історії		2	2		2	6	
Тема 11. Телекомунікаційні мережі та їх інтеграція з інформаційними технологіями.		2	2			4	
Тема 12. Підготовка та використання тестів.		2	2		2	4	
Тема 13. Конструктор уроку. Використання ІКТ на заняттях з історії.		2	2		2	6	
Тема 14. Дистанційне навчання як система відкритих освітніх послуг.		2	2			6	
Тема 15. MOODLE — модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище		2	4			6	
Контрольна робота					2	6	2
Разом за змістовим модулем 2		16	16			46	2
Усього годин	150	30	24		10	82	4

5. Темы практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема. ПК в роботі вчителя історії. Мережа інтернет як інформаційний ресурс.	2
2	Тема. Самоосвіта вчителя.	2
3	Тема. Ведення документації вчителем історії. Блоги вчителів історії.	4
4	Тема. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) у вивченні історії	2
5	Тема. Створення та застосування презентації у навчанні історії	2
6	Тема. Телекомунікаційні мережі та їх інтеграція з інформаційними технологіями	2
7	Тема. Підготовка та використання тестів.	2
8	Тема. Конструктор уроку. Використання ІКТ на заняттях з історії.	2
9	Тема. Дистанційне навчання як система відкритих освітніх послуг	2

10	Тема. MOODLE — модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середови	4
Разом		24

6. Консультації

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема. Підготовка до контрольної роботи.	2
2	Тема. Створення презентації у навчанні історії	2
3	Тема. Підготовка тестів.	2
4	Тема. Конструктор уроку. Використання ІКТ на заняттях з історії.	2
5	Тема. Підготовка до контрольної роботи	2
Разом		10

7. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема. Стратегія модернізації сучасної шкільної освіти. 1. Опрацювати матеріали лекції. 2. Підготуватись до практичного заняття.	4
2	Тема. Управління освітою. 1. Опрацювати матеріали лекції. 2. Підготуватись до практичного заняття.	4
3	Тема. Інформаційні ресурси. 1. Опрацювати матеріали лекції. 2. Підготуватись до практичного заняття.	4
4	Тема. Управління школою. Методичні об'єднання вчителів. 1. Опрацювати матеріали лекції. 2. Підготуватись до практичного заняття.	4
5	Тема. Мережа інтернет як інформаційний ресурс. 1. Опрацювати матеріали лекції. 2. Підготуватись до практичного заняття..	4
6	Тема. Самоосвіта вчителя. 1. Опрацювати матеріали лекції. 2. Підготуватись до практичного заняття.	4
7	Тема. Блоги вчителів історії. 1. Опрацювати матеріали лекції. 2. Підготуватись до практичного заняття.	6
8	Тема. Підготовка до контрольної роботи.	8

9	Тема. Сучасні технології навчання історії. 1. Опрацювати матеріали лекції. 2. Підготуватись до практичного заняття.	4
10	Тема. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) у вивченні історії 1. Опрацювати матеріали лекції. 2. Підготуватись до практичного заняття.	4
11	Тема. Створення та застосування презентації у навчанні історії 1. Опрацювати матеріали лекції. 2. Підготуватись до практичного заняття.	6
12	Тема. Телекомунікаційні мережі та їх інтеграція з інформаційними технологіями. 1. Опрацювати матеріали лекції. 2. Підготуватись до практичного заняття.	4
13	Тема. . Підготовка та використання тестів. 1. Опрацювати матеріали лекції. 2. Підготуватись до практичного заняття.	4
14	Тема. Конструктор уроку. Використання ІКТ на заняттях з історії. 1. Опрацювати матеріали лекції. 2. Підготуватись до практичного заняття.	6
15	Тема. Дистанційне навчання як система відкритих освітніх послуг 1. Опрацювати матеріали лекції. 2. Підготуватись до практичного заняття.	6
16	Тема. MOODLE — модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище 1. Опрацювати матеріали лекції. 2. Підготуватись до практичного заняття.	6
17	Тема Підготовка до контрольної роботи.	8
	Разом	86

8. Індивідуальне творче завдання.

Скласти 20 тестових завдань у програмі «Open test». Тему визначає викладач.

9.Методи та засоби навчання навчання словесні, наочні, практичні, ділова гра, презентації, мережа інтернет, комп'ютер, мультімедіа проєктор.

10.Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

11.Методи та засоби діагностики успішності навчання

- а) поточний контроль за роботою та рівнем знань та вмій через усне та письмове опитування;
- б) письмові контрольні та самостійні роботи;
- в) тестові завдання;
- г) співбесіди на консультаціях;
- д) екзамен.

12. Розподіл балів та критерії успішності

Поточний контроль (мах - 40 балів)			Модульний контроль (мах - 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ІНДЗ	МКР контрольн а робота	МКР 2 співбесіда	100
12 балів як середнє арифм. + 3 бали за активність	12 балів як середнє арифм. + 3 бали за активність	10	30	30	

До поточної модульної оцінки додаються бали за активну навчальну діяльність протягом семестру:

- 3 бали додаються, якщо на 50% практичних чи семінарських занять студент отримав позитивну оцінку або доповнення;
- 2 бали додаються, якщо на 25 % практичних чи семінарських занять студент отримав позитивну оцінку або доповнення/

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на практичних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12- бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними; відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні»
	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні», може самостійно знайти в підручнику відповідь
	3	Студент намагається аналізувати на основі побутових знань і навичок; виявляє окремі властивості, спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру, за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом
Середній (репродуктив ний)	4	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, провести за зразком економічні розрахунки; слабо орієнтується у поняттях, визначеннях, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність предмета, може дати визначення економічних понять, категорій, однак із помилками, впевнено працювати з підручником, самостійно оволодіти частиною навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але висновки не логічні, не послідовні
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу,

		може поверхово аналізувати події, економічні ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою, самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами
Достатній (алгоритмічно-дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, вміє наводити свої власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити, самостійно користуватися додатковими джерелами, правильно використовувати термінологію, скласти прості таблиці, схеми
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює суспільні події в державі і за рубежом, вміє аналізувати, робити висновки до економічних розрахунків; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, однак із деякими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і захистити його положення
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує економічні знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації, чітко тлумачить економічні поняття, формулювання законів, нормативних документів, може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички
Високий (творчий професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних умовах, ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності процесів; робить аргументовані висновки, практично оцінює окремі нові факти, явища, процеси, самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання, може сприймати іншу позицію як альтернативну, знає суміжні дисципліни, використовує знання, аналізуючи економічні явища
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію, самостійно вивчити матеріал, визначити програму своєї пізнавальної діяльності, знаходити інформацію в газетах, журналах, публікаціях, Інтернеті, мультимедійних програмах тощо, оцінювати економічні явища в суспільстві, виявляє свою життєву позицію
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, використовує широкий арсенал засобів доказів своєї думки, розв'язує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, виконує науково-дослідну роботу, логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили;

		використовує Інтернет, моделює економічні ситуації в нестандартних умовах
--	--	---

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на контрольних роботах

1-3 бали – студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має не чіткі уявлення про об’єкт навчання, виявляє здатність елементарно викладати думку, може відтворити кілька термінів, явищ, без зв’язку між ними; повинен вибрати вільний варіант відповіді.

4-6 балів – студент має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу; здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, повторити за зразком певну дію, описує явища, процеси без пояснень причин; за допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтуються в поняттях, має фрагментарні навички в роботі з підручником, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі, здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу.

7-9 балів – Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, здатен відтворити його з помилками та неточностями, має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні дати, орієнтується в хронології, підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати наочні матеріали; відповіді непослідовні та нелогічні.

10-12 балів – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв’язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами.

13-15 балів – студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв’язки між ними; вміє наводити окремі власні приклади та підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; самостійно користується додатковими джерелами; частково контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію; складає таблиці та схеми.

16-18 балів – знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв’язку, вміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв’язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.

19-21 бал – студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при

оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу.

22-24 бали – студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

25-27 балів – студент володіє узагальненими поняттями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них.

28-30 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів при виконанні індивідуального творчого завдання (тестові завдання)

2 бали – студент може розрізнити об'єкт навчання і відтворити деякі його елементи, мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.

3 бали – студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має не чіткі уявлення про об'єкт навчання, виявляє здатність елементарно викладати думку, може відтворити кілька термінів, явищ, без зв'язку між ними; повинен вибрати вільний варіант відповіді.

4 бали – студент має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу; здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, повторити за зразком певну дію, описує явища, процеси без пояснень причин; за допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтуються в поняттях, має фрагментарні навички в роботі з підручником, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі, здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу.

5 балів – Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, здатен відтворити його з помилками та неточностями, має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні дати, орієнтується в хронології, підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати наочні матеріали; відповіді непослідовні та нелогічні.

6 балів – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами.

7 балів – знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між

явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.

8 балів – студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу.

9 балів – студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен прийняти іншу позицію як альтернативну.

10 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

13. Методичне забезпечення

1. Освітні ресурси інтернету.
2. Презентації до лекційних занять із використанням мультимедійного проектора.

14.Список використаних джерел

Освітні ресурси інтернету

<http://iitlt.gov.ua>

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання Академії педагогічних наук України.

<http://iitzo.gov.ua>
Інститут інноваційних технологій і змісту освіти.

<http://ite.ksu.ks.ua>
Інформаційні технології в освіті (фахове наукове видання).

<http://journal.iitta.gov.ua>
Електронне фахове видання "Інформаційні технології і засоби навчання".

<http://iktvshkoli.blogspot.com>
Блог "ІКТ в школі".

<http://www.air-edu.com.ua>
Академія інноваційного розвитку освіти.

<https://sites.google.com/site/itobuceniedlapedagogov/home>
ІКТ-навчання педагогів.

<http://ow.org.ua>
Національний проект «Відкритий світ».

<http://ikt-cn.org>
Сайт кафедри інформаційно – комунікаційних технологій в освіті Чернігівського обласного інституту післядипломної освіти імені К.Д. Ушинського.

<http://www.ciit.zp.ua>
Сайт кафедри інформатики та інформаційних технологій в освіті Запорізького ОШПО.

<http://ru.iite.unesco.org>
Інститут ЮНЕСКО з інформаційних технологій в освіті.

<http://shodennik.ua>
Всеукраїнська безкоштовна шкільна освітня мережа.

<http://www.ow.org.ua>
Національний проект "ВІДКРИТИЙ СВІТ".

<http://ua.partnersinlearningnetwork.com>
Освітня мережа Майкрософт "Партнерство в навчанні".

<http://www.microsoft.com/about/corporatecitizenship/citizenship/giving/programs/up/digitalliteracy/ukr/default.mspx>
Курс цифрових технологій корпорації Майкрософт.

<http://edugalaxy.intel.ru>
Спільнота вчителів Intel Education Galaxy.

<http://sites.google.com/site/navcalnijsajt7>
Цей сайт створено з метою демонстрації можливостей сайтів Google.

<http://master-test.net/uk>
Сервіс для онлайн тестування.

<http://blognauroke.blogspot.com>
Організація навчальної роботи за допомогою блогу.

<http://www.ukrtelecom.ua>
УКРТЕЛЕКОМ.

<http://interneshka.net>
Міжнародний дитячий творчий онлайн-конкурс «Інтернешка» з безпечного використання Інтернету та мобільного зв'язку.

<http://school-collection.edu.ru>
Єдина колекція цифрових освітніх ресурсів.

http://www.informatika.kspu.ru/mproj/umk_modeling
Навчально-методичний комплекс "Комп'ютерне моделювання".

<http://onlandia.org.ua>
Безпека дітей в Інтернеті.

<http://digital-edu.ru>
Портал "Цифрова освіта".

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=494-2011-%EF>
Про затвердження Державної цільової програми впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій "Сто відсотків" на період до 2015 року.

<http://samarina-it.blogspot.com>
Інформаційні технології з Ганною Самаріною (Moodle).

<http://ciit.zp.ua>
Регіональний науково-методичний центр інформатики та інформаційних технологій навчання Запоріжської ОАППО.

<http://office.microsoft.com/uk-ua>
Microsoft Office 2010 онлайн.

<http://www.chaynikam.net>
Сайт, який допоможе вам у вирішенні проблем, що виникають при роботі на комп'ютері і зробить роботу з комп'ютером більш комфортною і приємною.

<http://thismail.ru>
Сайт ThisMail.ru надає вам тимчасову email-адресу, яку буде автоматично видалена через 120 Хвилин. Протягом цього часу ви можете читати листи і відповідати на них.

<http://www.ex.ua>
"Експрес файли" - сервіс обміну інформацією.

www.webasyst.ru/files

WebAsyst Файли - це сервіс для зберігання файлів в інтернеті, обміну файлами та спільної роботи з файлами. Це постійне й безпечне місце для ваших файлів. Тут легко і зручно працювати: розкласти файли по папках, створити загальнодоступні посилання на папки або окремі файли, налаштувати доступ друзям і колегам.

<http://www.onlinedisk.ru>

Сервіс для збереження файлів.

<https://drive.google.com>

Диск Google. Зберігайте все. Діліться будь-чим.

<https://one.ubuntu.com>

Хмарний сервіс для зберігання файлів.

www.slideshare.net

Сервіс для зберігання (перегляду, пошуку, завантаження ...) презентацій.

<http://vio.uchim.info>

Електронний мережевий журнал "Питання Інтернет Освіти".

<http://digital-edu.info>

Журнал «Цифрова освіта».

http://library.csustan.edu/wjacobs/Class_pages/Infocomp.htm

Стандарти інформаційної грамотності.

<http://windows.microsoft.com/uk-UA/skydrive/home>

Служба SkyDrive. Хмарний сервіс для зберігання, обміну ... файлів.

<http://www.lovivideo.ru>

Програма для завантаження відео та музики з Інтернету.

<http://iktkurs2012.blogspot.com>

Блог "Курси ІКТ".

http://ito.vspu.net/SAIT/inst_kaf/kafedru/matem_fizuka_tex_osv/www/ENK/MVOIT/index.html

Електронний навчально - методичний комплекс з дисципліни "Методика викладання основ інформаційних технологій".

<http://www.rosinka.vrn.ru/pp>

Тестування у MS PowerPoint.

<http://www.razbiraeminternet.ru>

Освітній онлайн-журнал.

<http://www.ed-today.ru>

"Освіта сьогодні".

<http://popsm1.blogspot.com>

[.http://dystosvita.blogspot.com](http://dystosvita.blogspot.com)

Блог про дистанційне навчання.

<https://sites.google.com/site/itobuceniedlapedagogov>
ІКТ-навчання педагогів.

<http://www.edutainme.ru>
Майбутнє освіти та технології, що його змінюють.

<http://dpk-ikt.ucoz.ru>
ІКТ в освіті.

<http://daelnik.com>
Дистанційна Академія Elnik.

<http://www.pael.pro>
Продюсери освіти та технологічні гурми.
Ми - Олександр Елькін та Марина Пашенко - продюсери освіти і технологічні гурми.
Допомогаємо людям відчувати смак і стати цінителями нових можливостей цифрового століття.

<http://uvirit.blogspot.com>
Блог Слуцької Ірини Анатоліївни, методиста ММК управління освіти Шосткинської міської ради Сумської області. Блог дає вчителю-предметнику безкоштовний сучасний інструментарій on-line для реалізації творчих ідей в урочній та позаурочній діяльності.

<http://educlooudpress.azurewebsites.net>
Освітні хмарні технології.

Освітні портали <http://osvita.ua>
Освітній портал "Освіта.UA".

<http://urok-ua.com>
Освітній портал "UROK-UA".

<http://pedrada.com.ua>
Педрада. Портал освітян України.

<http://infosvit.if.ua>
Освітній портал "ІНФОСВІТ".

<http://pedpresa.ua>
Освітній портал " Педагогічна преса".

<http://education-ua.org>
Портал громадських експертів "Освітня політика".

<http://educlub.com.ua>
Освітній онлайн-журнал.

<http://shodennik.ua>
Інтернет-проект, метою якого є створення єдиної освітньої мережі для всіх учасників освітнього процесу.

<http://school.xvatit.com>

Гіпермаркет знань.

<http://klasnaocinka.com.ua>

Класна Оцінка - безкоштовна інформаційна система для шкіл, дитячих садків та інших організацій.

<http://www.osvita.org.ua>

"Освітній портал" - все про освіту України.

<http://ukped.com>

Українська педагогіка.

<http://uchiteli.com.ua>

Сайт учительської взаємодопомоги : методичні матеріали, календарні плани, відеоуроки та інше.

<http://shkola.ua>

Новий навчальний портал.

<http://teacherjournal.com.ua>

Учительський Журнал он-лайн.

<http://www.ednu.kiev.ua>

"Освіта в Україні. Цей сайт представляє усі українські інформаційні ресурси, що пов'язані з освітою (за словами власників).

<http://myeducation.com.ua>

Потужний незалежний освітній ресурс, основною метою якого є допомога у отриманні якісних освітніх послуг кожною людиною протягом життя.

<http://svitosvit.ua>

Українська мережа навчальної інформації та освітніх послуг "СвітОсвіт".

<http://ped.sumy.ua>

Українська педагогіка. (Неофіційний сайт ГНПУ імені Олександра Довженка.)

<http://den-za-dnem.ru>

Школа: день за днем. Педагогічний альманах.

<http://www.uroki.net>

Метою даного сайту, є допомога молодим і починаючим вчителям у складанні поурочно і тематичного планування, сценаріїв шкільних свят, в розробці відкритих уроків з різних шкільних предметів, класних годин.

<http://www.intellect-invest.org.ua>

Портал сучасних педагогічних ресурсів.

<http://znannya.info>

Інформаційний портал "Знання".

<http://www.obrazovanie.by>

Освіта і навчання в Білорусі.

<http://rg-zigzag.com.ua>

Освітній портал «Репетиторська група «Зигзаг».

<https://sites.google.com/site/ulejconf>

Вчитель у мережі.

<http://nastaunik.info>

Сайт знайомить з тенденціями освіти у світі, з новими технологіями і методами викладання, а також результатами їх застосування в Білорусі. Програмна оболонка дозволяє скопіювати інформацію, а також додати свої розробки.

<http://metodportal.net>

Методичний портал.

<http://pedsovet.su>

Спільнота взаємодопомоги учителів.

<http://infourok.ru>

НОВІТНІ методичні розробки БЕЗКОШТОВНО.

<http://timo.com.ua>

Тестування і моніторинг в освіті.

<http://studway.com.ua>

Студвей - все про студентство.

1. Антонов В. М. Вимоги до створення електронного підручника (на основі досвіду викладання історії) / В.М. Антонов, Л. О. Думан // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2004 . — №6. — С. 27-30.
2. Барладін О. Історичний атлас у комп'ютерному класі / О. Барла-дін, Л.Даценко, Д. Ісаєв // Історія в школах України. — 2005. — №1. — С. 21-22
3. Баханов К. О. Організація особистісно-орієнтованого навчання: Порадник молодого вчителя. Посібник. / КО. Баханов. — Х.: Вид. група "Основа", 2008. — 159с.
4. Баханов КО. Сучасна шкільна історична освіта: інноваційні аспекти: [монографія] / К. О. Баханов. — Донецьк: ТОВ Юго-Восток, Лтд, 2005. — 384 с.
5. Баханов КО. Традиції та інновації в навчанні історії в школі: Дидактичний словник-довідник / КО. Баханов.- Запоріжжя: Просвіта, 2002. — 108с.
6. Бахматюк Я. ІКТ і мультимедійне забезпечення навчального процесу на уроках історії \ Історія України. — 2011. — №37. — С.3-16
7. Бовкун О. В. Використання засобів ІКТ для підвищення ефективності уроку історії [Електронний ресурс] / О.В. Бовкун. — Режим доступу: klasnaocinka.com.ua/ru/article/vikoristannya-zasobiv-ikt-dlya-pidvishchennya-efek.html

8. Богдановська Л. Методичні умови використання програмних засобів у навчання учнів історії / Історія в рідній школі. — 2015. - №7-8. — С.11-14
9. Булах І. С, Мруга М. Р. Створюємо якісний тест : навч. посіб. — К. : Майстер-клас, 2006. — 187 с.
10. Ванчицький А. Блоги та мережеві щоденники, їх використання в педагогічній практиці / [Електронний ресурс] / А. Ванчицький. — Режим доступу: tolik.govno.ua/?p=184
11. Вегерчук С. М. Використання мультимедійних технологій навчання на уроках історії та правознавства / СМ. Вегерчук, О.В. Тимошенко, Ю.А.Кондратова // Історія та правознавство. — 2006. — № 10. — С. 15-16
13. Вембер В.П. Що слід враховувати під час структурування навчального матеріалу в електронних підручниках / В. П. Вембер // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2007. — № 4. — С. 38-42
14. Верлань А.Ф. Дидактичні принципи в умовах традиційного і комп'ютерного навчання / А.Ф. Верлань, Н.Т. Тверезовська // Педагогіка і психологія. — № 4. — 1998. — С. 126-132.
15. Вовковінська Н.В. Як створити комп'ютерну презентацію: посібник / Н.Вовковінська, С. Литвинова. — К. : Шкільний світ, 2009. — 128с.
16. Волинський В.П. Використання відеоінформації як засобу навчання / В.П.Волинський, НІ. Головка // Педагогіка і психологія. — 1995. — № 3. — С. 71-76.
17. Волобуєва Т. Рівні підготовки педагогів у системі післядипломної педагогічної освіти щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій / Т.Волобуєва // Післядипломна педагогічна освіта в Україні. — 2010. — № 1. — С 30-35.
18. Всесвітня історія. Новітня історія 10 клас [Електронний ресурс]: педагогічний програмний засіб. — К. : ПП "АВТ", 2005..
19. Гапон В. Комп'ютерна система для інформатизації навчального процесу в загальноосвітніх навчальних закладах // Директор школи, ліцею, гімназії. — 2001. — №2. — С.85-89
20. Гевал ПА Загальні принципи використання комп'ютера на уроках різних типів // Комп'ютер в школі та сім'ї. — 2000. — №3. — С.33-34
21. Гін А. Прийоми педагогічної техніки. Свобода вибору. Діяльність. Зворотній зв'язок. Ідеальність: посібник для вчителя / А. О. Гін. — 13 видання. — Х.: «Вид. група «Основа», 2015. - 112с.
22. Гриценко А. Формування інформаційної компетентності: аналіз теоретичного поняття/Історія в школі. №7-8. — С.12-15
23. Гриценчук О. Реалізація громадянської освіти засобами ІКТ у міжнародній практиці / О. Гриценчук // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2007. — № 3. — С.42-47
24. Грицька Т.С. Етапи формування та види інформаційних компетентностей учнів / Т.С. Грицька // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2010. — № 1. — С.41-43

25. Гуревич Р. Веб-квест як інноваційна технологія навчання у вищій і середній школі. [Електронний ресурс] / Р. Гуревич, М. Кадемія. — Режим доступу: book.net/index.php?p=achapter&bid=8963&chapte^1
26. Гуревич Р.С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: [навч. посібн. для студентів педагог. ВНЗ і слухачів інстит. післядипл. освіти] / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія. — Вінниця: ДОВ "Вінниця", 2004. — 365 с.
27. Гуржій А.М. Засоби навчання: навчальний посібник. / А.М. Гуржій, Ю.О.Жук, В.П. Волинський- К, ІЗМН, 1997. — 208с.
28. Данилова О. Мультимедіа власноруч: текст, графіка, аудіо, анімація, відео / О. Данилова, В. Манак, Д. Манак. — К. : Вид. дім "Шкіл. світ": Вид. Л. Галіцина, 2006. — 120 с.
29. Дементієвська Н. П. Стратегії розвитку навичок критичного мислення в учнів при оцінюванні ресурсів Інтернету. [Електронний ресурс] / Н.П.Дементієвська — Режим доступу: scridb.com/doc/33487253/
30. Дементієвська Н.П. Проектування, створення та використання навчальних мультимедійних презентацій як засобу розвитку мислення учнів [Електронний ресурс] / Н. П. Дементієвська, Н. В. Морзе // Інформаційні технології і засоби навчання. Електронне наукове фахове видання. — 2007. — № 1 (2). — Режим доступу : ime.edu-ua.net/em2/emg.html.
31. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти // Історія в школах України. — 2004. — № 2. — С. 3.
32. Десятов Д. Використання веб-квесту як методу розвитку дослідницьких умінь учнів у процесі навчання історії / Історія в школі. — 2012. - №9. — С.22-25
33. Десятов Д. Л. Використання відеоджерел на уроках історії / Д.Л.Десятов // Історія та правознавство. — 2005. — № 14. — С. 6-8.
34. Десятов Д. Л. Можливості комп'ютерної програми "MS Publisher)) та її використання на уроках історії / Д.Л. Десятов // Історія та правознавство. — 2006. — № 3. — С. 27-29.
35. Десятов Д. Використання мережевих технологій як засобу організації кооперативної діяльності учнів в процесі навчання історії / Історія в школі. — 2013. - №7-8.- С. 16-19
36. Дишлева С. Інформаційно-комунікаційні технології та їх роль в освітньому процесі / С.Дишлева // Режим доступу: osvita.ua/school/technol/6804
37. Драйден Гордон, Вое Джаннет. Революція в навчанні. — Львів, 2005. — 541с.
38. Дрібниця В. Використання комп'ютера на уроках суспільно — гуманітарних дисциплін / В.Дрібниця // Історія і правознавство. — 2005. — №14. — С.4-5

39. Дрібниця В. Електронний підручник — сучасний засіб навчання / В.Дрібниця // Історія України. — 2004. — №14. — С.11-13
40. Дрібниця В. Електронний підручник з історії для 11-го класу / В.Дрібниця // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2004 . — N3. — С. 44-45.
41. Дрібниця В. О. Історична інформація в мережі Інтернет// Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2007. — № 1. — С. 31-37
42. Дрібниця В. Порівняльний аналіз ППЗ з історії України та всесвітньої історії для загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс] / В.Дрібниця. — Режим доступу : archive.nbuv.gov.ua/e-journals/NarOsv/2007-2/07dvoznz.htm
43. Електронний атлас з курсу історії України для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Історичні карти, коментарі, ілюстрації, відео сюжети, запитання для самоперевірки, конструктор уроків. ЗАТ "Інститут передових технологій". — 2006.
44. Єфіменко Т. М. Використання інформаційно комунікаційних технологій у процесі вивчення історії та правознавства / Т. М. Єфіменко // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2007. — № 7. — С. 25-31
45. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н.П. Наволокова. — 2-ге вид. — Х.: «Вид. група «Основа», 2012. - 176с.
46. Жадаев Д. Применение ИКТ в преподавании истории в школе [Електронний ресурс] / Д. Жадаев — Режим доступу: history.perm.ru/modules/smartsection/prip1go?keg^=13
47. Жаріков В. З досвіду використання мультимедійних технологій на уроках історії // Історія в школах України. — 2010. — № 9. — С 13-15
48. Завізна Н. Комп'ютеризація освіти в психолого-педагогічній літературі // Рідна школа.-1999.-№7-8.-С.59-63
49. Задорожній М.І. Інформаційні технології навчання в загальноосвітній школі // Комп'ютерне моделювання та інформаційні технології в освітній діяльності: Збірник наукових праць. — Кривий Ріг: Видавничий відділ КДПУ,1999.- С.158-168
50. Закон України "Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки" // zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=537-16&p=1277674139504567
51. Застосування телекомунікаційних засобів у навчальному процесі (психолого-педагогічні аспекти): навч.метод. посібник / авт. кол.; за ред. М.Л. Смульсон. — К.: «Педагогічна думка», 2008. — 256с.
52. Зернецька О.В. Національні антикризові стратегії і громадське телерадіомовлення (досвід США) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: soskin.info/ea/2010/3-4/201028zmist.html
53. Ігнатова О.М. Дидактичні можливості Інтернет-технологій [Електронний ресурс] / О.М. Ігнатова. — Режим доступу: nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Sitimn/2009_21/Dudakt_mojl_inter_net_tehnologii.pdf

54. Інформатизація середньої освіти: програмні засоби, технології, досвід, перспективи / [Н. В. Вовковінська, Ю. О. Дорошенко, Л. М. Забродська та ін.]; за ред. В. М. Мадзігона, Ю. О. Дорошенка. — К : Педагогічна думка, 2003. — 272с.
55. Інформатика: Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології. Посібник. / за ред. О.І.Пушкаря. — К. : Вид. центр "Академія", 2001. — 696 с.
56. Інформаційні та комунікативні технології навчання в системі загальної середньої освіти зарубіжних країн / навч.метод. посібник. — К.: Педагогічна думка, 2012. — 176с.
57. Інформаційні технології і засоби навчання: [зб. наук. праць] / за ред. В.Ю.Бикова, Ю.О. Жука. — К : Атіка, 2005. — 272 с.
58. Кадемія М. Ю. Інформаційно- комунікаційні технології навчання : словник-госарій / М.Ю. Кадемія, М.М. Козяр, Т.Є. Рак. — Львів : "СПОЛОМ", 2011. — 327с.
59. Карташова Л.А. Роль веб-технологій у підвищенні ефективності діяльності вчителів загальноосвітніх навчальних закладів // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2008. — № 5. — С. 19-22.
60. Карташова Л.А. Формування ІТ-готовності як нової якісної характеристики учителя суспільно-гуманітарних дисциплін. [Електронний ресурс] - Режим доступу: knlu.kiev.ua/?AC=361&pp=12
61. Кінофрагменти на уроках історії [Електронний ресурс]. — Режим доступу: wiki.ciit.zp.ua/index.php/Кінофрагменти_на_уроках_історії
62. Козяр М.М. Віртуальний університет: навч.-метод. Посіб./ [М.М. Козяр, О.Б. Зачко, Т.С. Рак]/ - Львів:Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2009. — 168с.
63. Комаров Ю. Використання мультимедійного комплексу у викладанні історії / Ю. Комаров // Комп 'ютер у школі та сім'ї. — 2004 . — N2. — С. 36-38.
64. Компьютер на уроках истории и обществознания: пособие для учителя / [А.И. Чернов, А.Ю. Морозов, П. А. Пучков, Э.Н. Абдулаев]. — М. : Просвещение, 2009. — 126 с.
65. Копотій В. В. Оцінювання інформаційних ресурсів Інтернет. [Електронний ресурс] — Режим доступу: ksru.kg.ua/wiki/п^х^іго/Оцінювання_інформаційних_ресурсів_Інтернету
66. Костікова І.І. Формування культури інформаційно-комунікаційних технологій студентами [Електронний ресурс] / І.І. Костікова — Режим доступу: eprints.zu.edu.ua/4569/
67. Кочегарова Л. В. К вопросу о медиадидактике [Електронний ресурс] / Л.В. Кочегарова. — Режим доступу: it-n.ru/profil.aspx?Cat_no=692&d_no=26733
68. Куліков В.О. Пошук історичної інформації в інтернеті: Посібник для студентів історичних факультетів. — Харків: Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. — 91 с.

69. Ладиченко Т. Електронний педагогічний програмний засіб в історії — новий крок в оволодінні навчальним матеріалом // Історія в школах України. — 2005. — №4. — С. 35-36
70. Литвиненко О.О. Мультимедійне середовище: сутність та структура [Електронний ресурс] / О.О. Литвиненко. — Режим доступу: nbuv.gov.ua/portal/SOC_Gum/VKhDAK/2011_32/V32-2-15.pdf
71. Литвинова С. Г. Інформатизація сучасної освіти // Інформатика в школі. — 2009. — №9. — С. 16-18.
72. Литвинова С.Г. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності вчителя-предметника / С. Г. Литвинова / [Електронний ресурс] -Режим доступу: nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em5/content/08lsgtso.htm
73. Малієнко Ю. Поважати тести (3 досвіду роботи використання комп'ютерних тестових комплексів на підсумкових уроках з історії середніх віків). Всесвітня історія. 7 клас / Ю. Малієнко // Історія в школах України. — 2005. — №7. — С. 26-31.
74. Методика використання мультимедиа технологій на уроке [Електронний ресурс]. — Режим доступу: sch19.minsk.edu.by/main.aspx?uid=87101
75. Мирошніченко В.О. Всесвітня історія. Тести для підготовки до ЗНО 2012 року. Частина II. / В.О.Мирошніченко, А.О.Федчиняк — Х. : Вид. група "Основа", 2012. — 108с. — (Б-ка журналу "Історія та правознавство". Вип.4 (100)).
76. Мисан В. До проблеми характеристики сучасного уроку історії / В.Мисан // Доба. — 2006. — № 1. — С. 1 — 8.
77. Мокрогуз О.П. ПК як універсальна складова оптимізації роботи вчителя (3 практики запровадження комп'ютерних технологій на уроці історії) / О.П.Мокрогуз // Історія в школах України. — 2005. — №1. — С. 23-27
78. Мокрогуз О.П. До питання методики застосування мультимедійної презентації PowerPoint на уроках історії // Історія України. Шкільний світ. — 2010. — №11.
79. Мокрогуз О.П. Інноваційні технології на уроках історії / О.П.Мокрогуз. — Х. : Вид. група "Основа": "Тріада+", 2007. — 192 с.
80. Мокрогуз О.П. Методичні засади використання мультимедійної презентації/Історія в сучасній школі. — 2012. - №4. — С.35-38
81. Мокрогуз О.П. Методика застосування мультимедійних презентацій у навчанні історії старшокласників: дис. канд. пед. наук: 13.00.02 / О.П.Мокрогуз. — Бердянськ, 2010.
81. Морзе Н. Використання електронного підручника за умов класно-урочної системи навчання / Н.Морзе, В.Вембер // Компютер у школі та сім'ї. — 2008. — №7. — С. 25-30
82. Морзе Н. Як навчати вчителів, щоб комп'ютерні технології перестали бути дивом на уроці? / Н. Морзе [Електронний ресурс] — Режим доступу: cipre.edu.ua

83. Мирошниченко В.О. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності (для спеціальності «Історія»). Навч. Посібник / за ред. Баханова К.О. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 296с.
84. Настільна книга молодого вчителя історії та правознавства / Автори-укладачі І.П. Нікітіна, О.В. Галегова, Ю.О.Нікітін. — Х.: Вид-во "Ранок", 2010. — 256с.
85. Недзельська В.М. Деякі аспекти використання комп'ютера на уроках історії та правознавства // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2000. — №3. — С.37
86. Нестеренко О. В. Інформаційне суспільство і масова інформаційна просвіта // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2004. — № 4. — С. 5-11.
87. Нетеча Я. Використання аудіовізуальних та мультимедійних засобів на уроках історії / Я. Нетеча // Історія України (Шкіл. світ). — 2006. — №10. — С. 10-15.
88. Огарева А.М. Методика навчання суспільствознавства: навч.-метод. посібник / А.М. Огарева. — Миколаїв: ОППО, 2012. — Кн.2. — 176с.
89. Основи нових інформаційних технологій навчання: Посібник для вчителів / [за ред. Ю.І. Машбиця]. — К. : ІЗМН, 1997. — 264 с.
90. Охредько О. Історія та комп'ютер // Історія в школі. — 2000. — №5.-022-25
91. Охредько О. Комп'ютер на уроках історії // Історія в школах України. — 2001. — №4. — С.23-26
92. Педагогічний дизайн мультимедійного уроку 1to1.iteach.com.ua/metodych/pidtrymka/?pid=3634
93. Пенчук І. Функціонально — жанрові особливості телевізійних освітніх програм [Електронний ресурс]. — Режим доступу: archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_sk/2010_4/files/SC410_14.pdf
94. Подобєд О. Віртуальні навчальні екскурсії історичними просторами України та зарубіжних країн / історія в сучасній школі. – 2012.- №6.- С.27-29
95. Полянський П. Про переваги і вразливі місця електронних підручників [Електронний ресурс] / П.Полянський. — Режим доступу : osvita.ua/school/school_today/16840/
96. Пометун О. Методика навчання історії в школі / О. Пометун, Г.Фрейман. — К.: Генеза, 2006. — 328 с.
97. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук. метод. посіб. — К.: Видавництво А.С.К., 2004. — 192 с.
98. Портал підготовки до незалежного оцінювання знань школярів // [Електронний ресурс] Режим доступу: test.svitosvit.ua/default.asp?id=root
99. Проценко Г. О. Веб 2.0 — нові можливості Інтернету / Г.О. Проценко // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2007. — № 6. — С 15-18

100. Рыжкова Н.Г. Использование компьютерного учебника на занятиях по истории в школе.-2000.-№3.-С.52-53.
101. Садкіна В. Маленькі секрети учительського успіху. Навчаємось з радістю. – Х.: Вид. група «Основа», 2016. – 144с.
102. Садкіна В. І. 101 цікава педагогічна ідея. Як зробити урок.- Х.: Вид. група «Основа», 2012. – 88с.
103. Свистунова Т. М. Проблема формування інформаційної культури школярів в умовах становлення Інтернет-суспільства // Інформатика в школі. — 2010. — № 12. — С. 2-12.
104. Сердюк Т. Візуалізація навчального матеріалу з історії як прийом інтерактивного навчання / Історія в школах України. – 2009. - №10. – С.21-24
105. Сотніченко В. Навчальна дія як базова складова технологій навчання /Історія в школах України. – 2008.- С.10-11
106. Срібняк О. Педагогічний дизайн мультимедійного уроку / О.Срібняк, О.Худобець // Історія України. — 2008. — № 37. — С. 10 — 12; № 38. — С. 11 — 13; № 39. — С. 9 — 11.
107. Створюємо свою першу сторінку [Електронний ресурс]. — Режим доступу: nachni.in.ua/2urok_html.html
108. Стельмах Б. Дистанційне навчання. Онлайн уроки. [Електронний ресурс] / Б. Стельмах. — Режим доступу: shkola.lviv.ua/2009/11/19/distancijna-osvita-onlajn-uroki/.
109. Тарасенко О. Роздуми про нагальність застосування інноваційно- інформаційних технологій в освіті / О. Тарасенко // Історія України. — 2007. — №39. — С. 8-12
110. Фоменко А. Деякі підходи до розробки і створення навчальних комп'ютерних програм(комп'ютерних посібників) з історії //Історія в школах України. — 2003. — №1. — С.21-25
111. Фоменко А., Пометун О. Сучасні комп'ютерні навчальні програми з історії та підходи до їх використання на уроках // Історія в школах України. — 2002. — №3. — С.26-30
112. Фоменко А.В. Комп'ютер як засіб організації навчально — пізнавальної діяльності учнів на уроках історії (на матеріалах історії стародавнього світу): Автореферат — диск: К — 2003. — 18с.
113. Хворостенко С. Чи прийде інформатизація навчання в кабінет історії? [Електронний ресурс]. — Режим доступу: iat.kiev.ua/index.php?page_id=76
114. Худобець О. Microsoft PowerPoint як інструментальне середовище вчителя історії // Історія та правознавство. — 2006. — №5. — С.25-27
115. Худобець О. А. Використання технології презентацій в практичній роботі шкільного вчителя історії / О.А. Худобець, Ю.Н. Чебослаєв // Історія та правознавство. — 2005. — № 25. — С. 19-21.

116. Худобець О. Інтернет і підліток — культура спілкування та залежність // Історія України. — 2006. — № 19. — С. 15-18
117. Худобець О. Новітні інформаційні технології: навчити учителя // Історія України. — 2006. — № 17. — С. 18-22
118. Худобець О.А. Активізація інтересу учнів до історії за допомогою комп'ютерних ігор // Історія в середніх і вищих навчальних закладах України. — 2005. — №2. — С. 44-46.
119. Худобець О.А. Використання комп'ютерного супроводу на уроках історії стародавнього світу в 6 класі / О. А. Худобець // Історія в школах України. — 2006. — № 8. — С. 33-36.
120. Худобець О.А. Доповнити, а не підмінити: 3 досвіду роботи щодо застосування презентаційних технологій при проведенні уроків історії / О.А.Худобець // Історія в школах України. — 2005. — №3. — С. 2-5.
121. Школа молодого вчителя / Упоряд. М.Голубенко. — К.; Вид. дім «Шкільний світ»: Вид. Л Галіцина, 2005. — 125с.
122. Шульга О. Інформаційні технології як один із сучасних засобів навчання / Історія в школі. — 2013. - №6. — С.27-31
123. Ястребов Л.И. Классификация презентаций [Електронний ресурс] / Л. И. Ястребов. — Режим доступу: openclass.ru/sites/default/files/33-7.doc